

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

FÖRVALTNINGSHÖGSKOLAN

Redovisning, professionella och politiker

En kvalitativ fallstudie om visualisering av internredovisningsinformation som ett politiskt beslutsunderlag i Stenungsunds kommun

Johannes Claesson
Axel Pettersson

Program:	Kandidatprogrammet i offentlig förvaltning, 180 hp
Kurs (kurskod):	Kandidatuppsats i offentlig förvaltning, 15 hp (FH1504)
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	HT 2021
Handledare:	Eren Firtin
Examinator:	Emma Ek Österberg

Sammanfattning

Program:	Kandidatprogrammet i offentlig förvaltning, 180 hp
Kurs (kurskod):	Kandidatuppsats i offentlig förvaltning, 15 hp (FH1504)
Titel (svensk):	Redovisning, professionella och politiker
Titel (engelsk):	Accounting, professionals and politicians
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	HT 2021
Handledare:	Eren Firtin
Examinator:	Emma Ek Österberg
Nyckelord:	Visualisering, principal-agent, profession, redovisning, politiker, tjänstemän

---

Syfte: Syftet med studien är att undersöka rollen kommunalt beslutsunderlag har samt hur både politiker och professionella inom organisationen uppfattar beslutsunderlagen. Genom att fokusera på hur båda parter uppfattar underlagen och arbetet kring dem hoppas vi kunna bidra med kunskap om behovet för visualisering av redovisningsinformationen inom kommunen.

Teori: Studien utgår från teorier kring behovet av visualisering och redovisningens kopplingar till detta, samt principal-agent relationen som föreligger mellan politiker och tjänstemännen. Teorin grundar sig i att informationsasymmetrin mellan politiker och tjänstemän kräver en stark visualisering av redovisningsinformationen för att denna ska vara användbar för politikens beslutsfattande.

Metod: Genom en kvalitativ metod utfördes intervjuer med både politiker och tjänstemän inom Stenungsunds kommun för det empiriska materialet. Studien sammanväver olika teorier från politiker och professionens relation med behovet av visualisering för att belysa organisationen i ett nytt perspektiv.

Resultat: Studiens resultat visar på hur den redovisning politiken tar del av är mycket omfattande, där framför allt information men även tidsbrist gör att politiken inte kan sätta in sig i underlagen. Behovet av en sammanfattad och kärnfull redovisning skapar ett medlande forum för politiker och professionella där den syftar till att minska informationsasymmetrin mellan de båda parterna. Visualiseringen av redovisningen får en mycket betydande faktor för att politikerna ska genomföra sitt arbete och kunna fatta välgrundade beslut.

Förord

Vi vill börja denna studie med att rikta ett stort tack till alla respondenter som ställt upp och gjort det möjligt att genomföra denna studie. Ingen nämnd ingen glömd. Vi vill även visa extra stor tacksamhet till vår handledare Eren Firtin. Firtin har genom sina kunskaper, stöd och engagemang varit instrumental för denna uppsats och vi tackar ödmjukt för den lärorika och betydelsefulla handledningen vi fått ta del av!

Göteborg, 2022

Johannes Claesson och Axel Pettersson

Ordlista

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelser, sammanfattningar, utredningar, rapporter och eventuella andra bilagor som bifogas som information för att ta ett beslut.

Professionell/professionella: Tjänstemännen som arbetar inom kommunens förvaltning. Tjänstemännen kommer i studien att kallas profession eller professionella för att lättare kopplas till teorin.

Politiska broilers: Kritisk benämning på politiker som saknar yrkeserfarenhet från annan verksamhet än politik.

Innehållsförteckning

1. Introduktion.....	1
1.1 Problemformulering.....	1
1.2 Bakgrund.....	4
1.3 Syfte och frågeställningar.....	5
1.3.1 Forskningsfrågor.....	6
1.4 Avgränsningar.....	6
2. Teori.....	7
2.1 Visualisering.....	7
2.2 Redovisning.....	8
2.3 Professionalism.....	10
2.4 Principal-agent relationen.....	11
2.4.1 Relation mellan politiker och professionella.....	12
3. Metod.....	14
3.1 Studiedesign.....	14
3.2 Urval.....	15
3.2.1 Serviceskyldigheten.....	16
3.3 Intervjuer.....	17
3.4 Bearbetning av material.....	18
3.5 Dataanalys.....	18
3.6 Etiska övervägande.....	19
4. Empiri.....	20
4.1 Politiker.....	20
4.2 Professionen.....	26
4.3 Relationen mellan politikerna och professionen.....	32
5. Resultatdiskussion.....	35
5.1 Ett behov av visualisering.....	35
5.2 Principal-agent relationen mellan politiker och professionella.....	36
5.3 Den medlande redovisningen.....	38
5.4 Redovisning, visualisering och professionalism.....	38
6. Slutsatser.....	40
6.1 Redovisningens roll och hur den uppfattas.....	40
6.2 Studiens bidrag.....	41
6.3 Praktiska implikationer.....	41
6.4 Vidare forskning.....	42
6.5 Lästips.....	42
7. Litteraturförteckning.....	43
7.1 Böcker och artiklar.....	43
7.2 Lagar och författningar.....	45
7.3 Internetkällor.....	45

8. Bilagor	47
8.1 Informationsbrev till politiker.....	47
8.2 Informationsbrev till tjänstemän.....	48
8.3 Intervjuformulär politiker.....	49
8.4 Intervjuformulär tjänstemän.....	50

1. Introduktion

I studiens introduktionskapitel kommer problemformulering tillsammans med tidigare forskning introduceras samt varför detta ämne har valts att studeras. Vidare så presenteras relevansen och avgränsningen för studien med dess syfte och de frågeställningar som är tänkta att besvaras.

1.1 Problemformulering

Denna studie handlar om uppfattningen av politiska beslutsunderlag och hur detta spelar roll i relationen mellan politiker och professionella. Vi är särskilt intresserade av den politiska uppfattningen då redovisningen, som är en väsentlig del av de politiska beslutsunderlagen, är avsedd och skapad för politikerna. Vi är även intresserade av professionens uppfattning då det är de som framställer redovisningen. Studiens bidrag är perspektivet kring hur både politiker och professionella uppfattar beslutsunderlagen och det kringliggande arbetet runt dem, samt den relation mellan politiker och professionella som beslutsunderlagen skapar. Studien kommer att ramas in kring begreppen visualisering, professionalism, redovisning och demokratisk problematisering.

Redovisningen har uppmärksammats som en av de viktigaste informationskällorna för en fungerande och effektiv organisation. I stället för att beslut endast grundas i politisk agenda och egna åsikter så grundar redovisningen sig i att göra händelser och data beräkningsbara, vilket ger objektiv och stabila fakta att luta sig mot (Miller och Power 2013; Power 2015). Att se en organisation som både tänkbar och fungerande utan en bakomliggande redovisning är något som idag känns som en omöjlighet (Miller & Power, 2013). Inom kommunen skapar och bearbetar de professionella den redovisning som sedan används som underlag för politiska beslut. Tanken är att professionella ska bidra med stabil och beräkningsbar information till politikerna för att ge besluten den legitimitet den politiska processen kräver (Svara, 2006). Informationsflödet kring beslutsfattandet beskriver SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) (2021b) som hur slutsatser och förslag på åtgärder under uppföljnings och analysfasen tillsammans bildar beslutsunderlaget. Denna sammanställning av data är specifikt sammanställd utifrån det informationsbehov som behövs inom en organisations

beslutsprocesser (Funk & Jönsson, 2016). Målsättningen för denna information är att en tydlig och stabil internkontroll kan hjälpa verksamheten att nå sina mål, men också att verksamhetens rapporter och ekonomi är sanningsenlig och att verksamheten efterlever lagar och regler. Dessa delar leder sedan i sin tur till ett ökat förtroende, en högre trygghet samt en bättre utveckling av verksamheten (SKR, 2021b).

Den administrativa processen bakom framställandet av beslutsunderlagen genomförs av professionella tjänstemän med professioner inom olika områden som är relevanta för kommunens verksamhet (Svara, 2006). Informationen i beslutsunderlagen används sedan av de förtroendevalda politikerna inom kommunen, där 96 procent är fritidspolitiker (SKR, 2021a). Detta förklarar Svara (2006) som ett fundamentalt asymmetriproblem inom principal-agent relationen som föreligger mellan politikerna och professionella i kommunen. De professionella har då ett monopol över informationen och hur denna bearbetas innan den blir de beslutsunderlag som når politikerna. Svara (2006) skriver att professionella inom sitt arbete ska vara, något de även anser själva, politiskt neutrala. Detta även om deras uppgifter går ut på att genomföra det arbete som krävs inför samt efter att ett politiskt beslut har fattats. Möjligheten finns därför för de professionella att kunna vara politiskt involverade i både beslutsunderlagen samt genomförandet av fattade politiska beslut i och med informationsmonopolet som professionen har över politikerna.

För det politiska uppdraget är det viktigt att det finns en trygghet hos politikerna att de professionella inom förvaltningen tar sitt ansvar och genomför ett arbete som både är effektivt och utan att begå allvarliga misstag. Detta behöver existera inom verksamheten för att uppsatta mål ska kunna nås på ett säkert och sunt sätt. Politikerna har ansvaret för att detta sker och har då möjligheten att ställa de krav som behövs för att verksamheten ska fungera (SKR, 2021c). Politikerna står då över professionen inom verksamhetens hierarki, men Svara (2006) ställer frågan om det finns en hierarkisk relation mellan politikerna och professionen. Enligt den demokratiska strukturen har politiker en högre position än professionella på grund av att de är folkvalda, men samtidigt det är professionella som har informationsmonopolet på grund av att de har mer information om verksamheterna som kommer från deras vardagliga funktioner. Detta har sina konsekvenser som att professionella kan rubba denna hierarkiska relation ur ett demokratiskt perspektiv, där ansvaret ligger hos politiken men professionen inom förvaltningen

har informationsmonopolet.

Detta informationsasymmetriproblemen har sina kopplingar med ett annat begrepp som kallas för principal-agentproblem (Jensen, Meckling & William, 1976; Eisenhardt 1989; Garrone, Grilli & Rousseau, 2013). Enligt denna beskrivning får agenten, vilken är de professionella i vårt fall, uppdrag från principalen, såsom politiker, men på grund av informationsmonopolet utnyttjar agenten ett handlingsutrymme som tillåter vidare handlingar av agenten som är tysta och osynliga från principalen. Dessa handlingar behöver inte nödvändigtvis gå i samma riktning som det förväntas för att uppfylla uppdraget. I detta avseende utgör redovisningen en central roll i kontrollmekanismen mellan principal och agent genom att möjliggöra en förminskning av informationsasymmetrin och hålla agenten och organisationen i styr (Jensen, Meckling & William, 1976). Redovisningen blir därför ett sätt att styra organisationer, samtidigt skapar detta andra och ibland oönskade konsekvenser i de professionella sammanhangen. Firtin och Kastberg (2020) diskuterar den redovisning som professionen framställer och visar på hur den kan påverka användaren av informationen. Detta kommer att visas i termer av hur politiker fattar beslut utifrån redovisningsinformationen som framställts av professionen och konsekvenserna av detta. Kastberg och Siverbo (2016) bidrar även till redovisningsområdet genom att undersöka hur en ny styrning och redovisning påverkar professionen inom sjukvården. Den nya styrningen identifierade vad som kallas Overflows, som ligger utanför professionens förhållningsram. Med Overflow menas att en heltäckande avgränsning inte är möjlig då avgränsningen är en förenkling av verkligheten och vissa aspekter kan då inte tas med i beräkningen (Callon, 1998). Den nya styrningen som Kastberg och Sivebo (2016) diskuterar försökte förändra professionen och dess professionella ram. Redovisningen visade sig här inte bara vara ett tekniskt sätt att visa på passiva data, utan den blir även en verksam faktor i att ändra sammanhanget för data. Möjligheten är stor att forma redovisningen på olika sätt för att kontrollera och styra mottagaren. Redovisning visar sig även vara behjälplig för att skapa och forma relationen mellan olika aktörer genom att hitta associationer mellan aktörerna och får då en medlande roll.

Giacomini, D et al. (2016) artikel visar på liknande forskning inom området för hur politiken använder redovisningsinformationen. Studien visade på att nivån av den politiska konflikten hade ett samband med hur stor del av redovisningen som används vid besluten. En högre nivå

av politisk konflikt innebar att mer redovisning hade använts och blev det rationella språket för att legitimera sin politik och sina beslut. Redovisningen blev då använd som lärande och besvarande för information vid policyutformning. Detta kan liknas med Svaras (2006) diskussioner kring professionens arbete som nämnts innan, och hur den framställda informationen används för att legitimera den politiska processen.

1.2 Bakgrund

Samhället ställer stora krav på att kommunerna ska vara kompetenta, stabila samt demokratiskt styrda organisationer med en underliggande rättssäker och effektiv verksamhet, där kommunens interna kontroller bidrar till att uppnå dessa mål (SKR, 2021b). Redovisningen ges här en mycket viktig roll för att kommunen ska kunna uppnå sina mål. Dock så återfinns informationsasymmetrin mellan politiker och professionen som ett problemområde för att kunna uppnå målen.

Riksdagsmotionen *Politikernas beslutsunderlag* (1993/94:K502) får stor relevans till problemområdet då den tar upp hur de offentliga organisationernas storlek ställer ett mycket högt krav på både mängden och kvalitén på den information som används i beslutsunderlagen. Detta samtidigt som underlagen behöver vara tillgängliga för alla intresserade och behöver därför förenklas. Även maktproblematiken kring underlagen diskuteras, där makten ligger hos den som kan påverka beslutsunderlagen för en minskad handlingsfrihet vid beslutsfattandet. Tidsaspekten tas också upp som ett bekymmer då det är ett krävande arbete att gå igenom de underlag som professionen tagit fram för att kunna använda det i sitt beslutsfattande, men även för att eventuellt kunna påvisa varför underlaget ifrågasätts.

Enligt Miller och Power (2013) så har utvecklingen av redovisningen lagt stort fokus på ett relevant informationsskapande för att stärka beslutsfattarnas möjlighet att fatta beslut, men informationsasymmetrin kräver att professionella utformar informationen så att den blir användbar för politikerna. Men som Cooper, Hayes och Wolf (1981) skriver leder brister i informationen och brister i möjligheten att processa denna information att beslutsfattandet blir mycket komplex och osäker. Därför behöver politikerna förlita sig på att informationen de får är korrekt och användbar. Vad som gör framställandet av denna information, informationsflödet

och användandet av informationen intressant att studera är denna relation mellan politiker och professionella.

Denna studie kan vara intressant både ur det inom- och utomvetenskapliga perspektivet. För det inomvetenskapliga perspektivet finner vi ett nytt utgångsläge i frågeställningen där tidigare forskning till större delen är begränsad till enskilda delar och perspektiv av problemformuleringen, där vår studie sammanfogar dessa delar som studien berör. Det utomvetenskapliga perspektivet ges också relevans då studiens resultat från den studerade kommunen kan användas direkt av kommunen, men det finns också lärdom i resultatet som andra kommuner kan ta del av. Ett intresse finns även för samhället som helhet, då vetenskapen om beslutprocessen och dess underlag är viktigt ur ett legitimeringsperspektiv för kommunernas beslutsfattande, samt att detta sker på ett resurseffektivt sätt (Berlin & Kastberg, 2011).

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka rollen kommunalt beslutsunderlag har samt hur både politiker och professionella inom organisationen uppfattar beslutsunderlagen. Målsättningen med frågeställningen är att se på olika delar som görs intressanta inom den kommunala redovisningen och verksamheten kring beslutsunderlagen. Första delen syftar på redovisningens effektivitet kring framställandet av beslutsunderlag och huruvida underlaget som når politikerna i kommunen anses vara användbart i deras beslutsprocess. Andra delen ser till den eventuella koordineringsproblematik som kan uppstå i och med informationsasymmetrin mellan politiker och professionella och hur detta kan påverka relationen dem emellan. Den tredje och sista delen avser det demokratiska perspektivet kring redovisningen, där möjligheten för professionella som icke demokratiskt valda personer kan påverka besluten genom att vinkla informationen i beslutsunderlagen som politikerna tar del av.

1.3.1 Forskningsfrågor

Hur ser politiker och professionella på redovisningen och hur uppfattas den i de politiska beslutsunderlagen inom organisationen?

- Vilken roll spelar redovisningen i relationen mellan politiker och professionella?
- Hur uppfattar politiker och professionella den redovisningsinformation som professionella genererar till politikerna som beslutsunderlag?

1.4 Avgränsningar

Fokus för studien ligger på hur politiker och professionella inom en medelstor kommun uppfattar de beslutsunderlag som framställs och används inom det politiska beslutsfattandet. Aspekter som visualisering, professionalism, redovisning och demokratisk problematisering, med avseende på bland annat principal-agent relationen, är de ämnen som kommer att beröras i studien för att besvara frågeställningarna. Relationen mellan politiker och professionella kommer att diskuteras men utgör inte grunden för studien. Då studien syftar till hur beslutsunderlagen redovisas och uppfattas av politiker och professionella inom kommunen så kommer beslutsunderlagen inte direkt att analyseras och diskuteras. Studien är endast genomförd på en kommun för att skapa en uppfattning kring hur detta arbete med redovisning och relationen mellan politiker och professionella kan se ut inom ett specifikt sammanhang och svarar därför inte direkt på hur denna situation kan se ut inom andra liknande organisationer.

2. Teori

Teorikapitlet kommer att diskutera de teorier kring redovisning och uppfattning av beslutsunderlag som valts för att besvara studiens frågeställningar. Teorin bygger den teoretiska referensram som kommer att ligga till grund för den empiriska analysen som sedan görs i resultatdiskussionen.

2.1 Visualisering

Visualisering är en central aspekt inom redovisning, för att med hjälp av visualisering kan redovisningsinformationen kommuniceras vidare inom och mellan organisationer (Miller & Power 2013). I detta avseende beskrivs begreppet visualisering ha sitt ursprung i litteratur om samhällsvetenskapligt perspektiv inom vetenskapligt kunskapsskapande. Inom detta ämne beskriver Latour (1986) visualisering som en översättningsprocess, vilken sker mellan att generalisera en sak till en vetenskaplig nivå som att skapa fram en teori, men samtidigt hålla den saken relevant till dess specifika empiriska sammanhang. För att översättas av vidare aktörer och för att visualisering ska lyckas beskriver Latour (1986) tre aspekter som den saken skulle behöva ha; att den behöver vara mobil, oföränderlig och kombinerbar. Med mobil menas möjligheten till att förflytta visualiseringen från olika platser i världen utan att förstöras, oföränderlig innebär att visualiseringen kan stå emot tidens påverkan utan att förstöras eller förmultna och bli oanvändbar. Den sista delen kombinerbar innebär att visualiseringen kan användas och bidra med andra visualiseringar. Latour (1986) beskriver hur resan av ett geologiskt fynd till vetenskapliga konferenser och en skrift i formatet av en vetenskaplig artikel visar på redovisningens roll i dagens samhälle. Exempelvis genom att dela finansiell information digitalt för att sedan skickas vidare till aktörer både inom och utom verksamheten ger detta en bild av den ekonomiska ställningen i organisationen. Detta beskriver möjligheterna visualiseringen skapar samt den stora roll visualiseringen spelat för det samhälle vi lever i idag. Visualiseringen medförde att ett maktskifte skedde där möjligheten till visualisering och förståelse av visualiseringen blev viktig kunskap. Att kunna göra ritningar av maskiner och bruksinformation som sedan kan tolkas och skapas är en nödvändighet i dagens samhälle. Inte minst har de spelat stor roll i beslutsprocesser, där möjligheten att visualisera information och förstå den har spelat stor roll för att kunna ta välgrundade beslut. Visualisering används ofta i

argument mellan parter för att övertyga den andra parten och få sin vilja igenom. Visualiseringen behöver inte endast vara kopplat direkt till organisation, utan existerar även mellan människor, ofta med hjälp av nyckeltal, statistik och annan information (Latour, 1986).

Offentliga organisationer är oftast mycket omfattande i sin verksamhet, vilket resulterar i att variationen i de berörda områdena blir mycket hög. Latour (1986) förklarar hur visualiseringen av olika orelaterade områden kan få dem att i stället vara relaterbara inom ett förenklat plan som tar ner dem på samma nivå. Att förbättra läsbarheten, se till så att informationen är kompatibel och att ge en snabbare överblick skapar möjligheten för att göra dessa jämförelser. Att inom den offentliga organisationen kunna göra dessa jämförelser mellan verksamheterna ger möjligheten till en ökad förståelse, men också att denna möjlighet till förståelse görs enklare och effektivare. Enligt Latour (1986) räcker inte den genomsnittliga kunskapen hos individer som tar del av obearbetad information. Om individerna tolkar informationen rätt eller fel beror helt på ifall deras tidigare kunskaper kan appliceras på informationen eller inte. Genom visualiseringen elimineras delar av denna risk då informationen redovisas på en nivå som bör vara åtkomlig för flera individer.

Visualiseringen har medfört större makt till den part som kan göra bättre visualiseringar och till de som kan tolka visualiseringar på kortare tid. I denna studie får visualiseringen en stor roll, i både politikernas och professionens uppfattning av beslutsunderlaget. Då politikerna är den part som ska tolka visualiseringen och professionen den part som ska skapa visualiseringen. Det är visualiseringen av den redovisning de professionella framställer som utgör beslutsunderlagen och gör dem användbara inom den politiska kontexten.

2.2 Redovisning

Miller och Power (2013) kategoriserar in internredovisningen i fyra olika delar. Den *territorialiserande* delen där redovisningen möjliggör en indelning av organisationen. Det kan vara uppdelning av olika avdelningar inom en kommun eller fabrik. En marknadsbaserad redovisning där kalkylering är av stor vikt innefattar ofta vanliga mått som effektivitet, kostnader och resultat vilka gör det möjligt för chefer och andra intressenter inom organisationen att jämföra och utvärdera de olika territorierna. Den territorialiserande delen är

till större delen ekonomisk och i viss mån självförverkligande då organisationer formas av denna typ av redovisning snarare än att redovisningen formas efter organisationen. Den andra delen Miller och Power (2013) kategoriserar redovisningen i är en *medlande* roll. Denna medlande funktion av redovisningen visar på hur olika aktörer i samma kontext eller med samma mål länkas ihop och bygger relationer av nätverk. Till skillnad från den territorialiserande delen belyser den medlande delen att redovisning inte enbart handlar om ett ekonomiskt perspektiv. I stället för beräkningar av intäkter, kostnader och balanser är det symboliseringen av organisationen som en produkt av kooperativt arbete. Här beskrivs redovisningen som en sammanslagning av olika komponenter som inte behöver ha ekonomisk karaktär. Det kan handla om program och processer som ska göra arbetet mer effektivt, mer hållbart, ta ett mer socialt ansvar och mer kapabelt att se framtida risker eller att riskminimera för att nå organisationens idéer och mål. Den medlande delen av redovisningen är en kontinuerlig process, ett ständigt arbete och inte en tillfällig process med ett fast resultat.

Den tredje delen Miller och Power (2013) kategoriserar in redovisningen i kallas den *bedömande* delen. Syftet med redovisningens bedömande del är att göra det möjligt att jämföra olika organisationer med varandra, eller olika avdelningar inom en organisation med varandra. Ett annat syfte med bedömningen är möjligheten att utkräva ansvar. I dagens samhälle menas att göra organisationer ansvarsskyldiga ofta att de görs reviderbara. Därför menar Miller och Power (2013) att denna del av redovisningen blir extra intressant när organisationer är under stress, nått sin maxkapacitet eller fullständigt kollapsat. Den bedömande delen av redovisningen har en tendens att forma organisationen efter bedömningen, då organisationer fokuserar och formar sig efter de mått som bedöms. Den fjärde och sista delen av redovisningen kallar Miller och Power (2013) för *subjektivering*. Denna del diskuterar redovisningens funktion som ett medel för att beräkna individers prestationer för att göra dem jämförbara med varandra. Denna del av redovisningen saknar direkt relevans för studien och kommer därför inte att diskuteras ytterligare.

Organisering utan redovisning är något som Power och Miller (2013) beskriver som otänkbart i dagens samhälle då det är redovisningen som gör organisationer fungerande och tänkbara. Redovisningen ger beslut och aktiviteter den objektiva information som behövs för att de ska kunna få det behövda stödet för att de ska ses som trovärdiga och genomförbara. Power (2015)

menar på att redovisning inte är något som bara uppstår inom en organisation, utan det är flertalet av olika händelser inom organisationen som leder till ett önskat behov av en ökad redovisning och ett ökat informations krav för att motsätta sig dessa händelser.

Informationskravet för politiska beslutsunderlag har blivit mycket stort då underlaget behöver belysas ur alla tänkbara vinklar som kan påverkas, både positivt och negativt, av beslutet. Utveckling och utvidgning av offentliga organisationer gör även att behovet av mer information ökar. I och med storleken på många offentliga organisationer återfinns då ett mycket högt krav på redovisningen för att ta fram den information som krävs och samtidigt förmedla denna på ett begripligt och överskådligt sätt (Motion 1993/94:K502).

2.3 Professionalism

Kastberg och Siverbo (2016) diskuterar i sin artikel utmärkande karaktärsdrag för professionella organisationer, vilket är att professionerna är kunskapsbaserade yrken. Yrken som har sina egna normer och moral som genom sitt yrke får status och auktoritet. De är även autonoma i sin yrkesroll, har ett stort ansvarstagande och lojalitet mot yrket kontra vad de har mot organisationen. Professionerna kontrollerar vilka som blir medlemmar inom professionen genom utbildning och kvalitetssäkring samt vilken standard och krav som behöver mötas för att bli medlem. Professionellt arbete har beskrivits som specialiserat arbete som inte kan göras mekaniskt beroende på arbetets skiftande karaktär. Detta gör att professionen behöver kontinuerligt anpassa sin kunskap och färdigheter för ett lyckat arbete, som har sin grund i kognitivt arbete (Freidson, 1999).

De ideologiska yrkesmässiga karaktärsdragen för professioner behandlar även Evetts (2014) där hon mer i detalj går in på professionens attribut. Automin innebär kontroll över arbetssystemet, procedurer, processer och prioriteringarna som görs inom yrket. En självkontroll där närmare granskning av arbetet inte anses som behövlig då professionen uppfyller standarden själv. Professionen bestämmer själva sina normer, kultur och etiska koder. En hög tillit till professionen medför en beslutande rätt i komplicerade och allvarliga situationer men även status. Behörighet för de olika yrkena kräver ofta långa utbildningar.

Över tiden har det funnits tre olika faser där forskningen haft olika synsätt på professionerna. En första fas där professionalismens värde baseras på tillit, kompetens och stark yrkesidentitet. Den andra fasen visar på att ett mer kritiskt synsätt växt fram. Här ses professionalismen som privilegierad med ett starkt egenintresse. Att professionerna gjorde det som gynnade dem själva mest och inte allmänheten. Vissa forskare menar att detta inte är nödvändigtvis dåligt då professionens bästa kan gå i linje med allmänhetens bästa. Den tredje och sista fasen tar upp en diskurs kring professionalism gällande yrkesmässiga förändringar och kontroll. Yrken som tidigare varit utanför professionalismen har lockats till diskursen för att få professionsstatus då arbetet utförs inom storskaliga organisationer. Exempel på detta är arbetare inom socialt arbete och vård och omsorg. Denna utveckling har argumenterat för att vara en stark kraft för distanserad kontroll, då professionalism fungerar både som en inre kontroll och kontroll på mikronivå då professionella arbetare inte behöver bli övervakade (Evetts 2014).

2.4 Principal-agent relationen

Nyckeln för att vinna dispyter och överleva den eviga kampen inom principal-agent relationen är enligt Kurunmäki (2004) den abstrakta kunskap som återfinns inom professionsarbetet. Men för att förstå denna relation i en situation där denna kamp inte existerar mellan parterna så behöver de professionellas mål ses som annat än att vara den dominerande parten i relationen. För att denna relation ska kunna existera behöver viss del av kunskaperna finnas både hos principalen och agenten för att minska informationsasymmetrin mellan de involverade parterna.

Detta kan som leda till, som Kurunmäki (2004) förklarar, att utbildningen hos principalen behöver konstrueras om för att kunna täcka in den kunskap som de ska dela med agenten, i vårt fall redovisningen. Denna typ av utbildning ger principalen möjlighet att se delar av organisationen ur ett nytt finansiellt perspektiv. Kunskapsnivån för principalen behöver inte heller sträcka sig för långt, utan en grundläggande förståelse kring ämnet räcker för att minska informationsasymmetrin tillräckligt för att kunna utvinna en högre effektivitet och ett större ansvar inom organisationen. För den offentliga sektorns stora krav på sitt arbete och organisation inom effektivisering och finansiellt ansvar blir då en grundläggande utbildning inom professionsområdet (redovisning) viktiga element för att uppfylla dessa krav.

Risken med en mer hybridorganisation likt den Kurunmäki (2004) visar på, en organisation där både principal och agent delar viss kunskap inom professionen för att minska informationsasymmetrin, blir dock hur gränser inom organisationen sätts och utformas, där professionens arbete inkräktas av andra individer. Frågan om vilken roll professionen har i organisationen försvagas genom att släppa in andra delar av organisationen i professionsarbetet. Freidson (1999) bygger vidare på denna problematik med teorin om att professionen själv vill styra sitt arbete. Argumenten om att det arbete professionen gör är för komplicerat och därför går det inte att en annan aktör än professionen själv sätter upp riktlinjer och styr sitt arbete. Detta gör professionen motstridig mot att andra ska styra deras arbete och att professionen inte delar med sig av information utan håller den inom professionen för att stärka professionens ställning och mandat att styra sitt eget arbete. För att lyckas sätta upp denna typ av hybridorganisation krävs det dock enligt Kurunmäki (2004) inte endast att professionen går med på att släppa in andra i deras arbete. Det krävs också att principalen vill ta på sig uppgiften att lära sig professionsarbetet.

2.4.1 Relationen mellan politiker och professionella

Relationen mellan politiker och professionella beskriver Svara (2006) som hur politikerna skapar policys och etablerar den service som ska erbjudas, och de professionella implementerar sedan dessa policys och levererar den etablerade servicen. De professionellas normer ska vara rättvisa, opartiska och objektiva då arbetet som utförs endast ska vara anpassat utefter professionen i sin expertroll och följa lagen. Men Svara (2006) förklarar också hur professionella kan agera politiskt i arbetet för att följa de politiska normerna, men också för att skydda sin verksamhet eller ur ett personligt syfte. Även politiken har möjlighet att bryta sig in i de professionellas arbete genom att ignorera deras analyser och råd inför beslutsprocessen. De professionella kan då manipuleras till att agera partiskt för att få gehör för sitt arbete. Att skydda professionellas arbete från politisk interferens är viktigt för att hålla arbetet så opartiskt och objektivt som möjligt. Samtidigt så har professionella det utrymme som behövs för att genomföra sin verksamhet. Risken för extremfall finns även, där den politiska manipulationen kan resultera i att den professionella standarden hos professionella försvagas. Men även med

detta skydd finns fortfarande möjligheten för de professionella att själva agera subjektivt i sitt arbete, antingen för den egna verksamheten eller för individuell vinning.

Även om professionella genomför samma aktiviteter som politikerna så tenderar de till att se sig själva som politiskt neutrala i sina professionella värderingar och expertroll. Och för att kunna hålla sig neutrala finns en stor önskan att politikerna inte lägger sig i det administrativa arbetet. Att de professionellas arbete genomförs opartiskt, men också med respekt för den politiska kontrollen, är viktigt för att stärka den demokratiska processen samtidigt som det allmänna intresset för det som genomförs politiskt ökar (Svara, 2006).

Svara (2006) diskuterar även den demokratiska aspekten inom relationen mellan politiker och professionella, där i de fall där politiken är tydligt överordnad existerar inte influensen från de professionella i arbetet. Hur vissa professionella definierar politiken blir så abstrakt att det inte finns ett behov för den demokratiska kontrollen. Samtidigt så finns möjligheten för professionella att vinkla information för att stötta politikers ärende, eller att de blir manipulerade att göra detta. De professionella ska vara politiken behjälplig att uppnå sina mål men de ska samtidigt inte harmonisera rekommendationerna, utan ska utifrån det professionella perspektivet lägga fram de alternativ som finns oberoende av vad politiken önskar. Denna demokratiska kontroll för att hålla informationen objektiv kan leda till en minskad effektivitet i det professionella och politiska arbetet.

3. Metod

I metodologin kommer studiens urval och den studerade organisationen att redogöras. Vidare kommer datainsamling, materialbearbetning och analys att beskrivas tillsammans med valet av respondenter och intervjuupplägget. Även dataanalysens genomförande och etiska överväganden diskuteras i slutet av kapitlet.

3.1 Studiedesign

Studien genomfördes genom kvalitativ metod, med anledning av att denna metod lämpar sig väl för fallstudier. Detta gav nämligen möjligheten för en mer djupgående granskning och förståelse kring redovisningen och uppfattningen av det politiska besluts materialet (Ahrne & Svensson, 2015). Johansson (2020) beskriver den kvalitativa ansatsen som en möjlighet att utforska komplexa och svårfångade förhållanden i samhället. Flyvberg (2006) förklarar även styrkan hos den kvalitativa metoden, där kunskapen och erfarenheten som ligger till grund för individers expertis även utgör grunden för den kvalitativa metoden. Detta ger möjlighet att leta efter djupgående kunskap och erfarenhet för att skapa förståelse kring ämnet. Möjligheten att generalisera studiens resultat underlättas även av den kvalitativa metoden, då överföring kan göras gentemot andra liknande verksamheter, samt för att göra jämförelser med studier som tidigare har diskuterat liknande frågeställningar (Ahrne & Svensson, 2015).

För att genomföra studien valdes Stenungsunds kommun som studieobjekt för att undersöka redovisningen och uppfattningen av det politiska beslutsunderlaget som framställs av professionen och används av politikerna i kommunen. Stenungsunds kommun är en expanderande, medelstor kustkommun inom Västra Götalandsregionen. Inom kommunfullmäktige är det i dagsläget nio partier som har mandat. Förvaltningsorganisationen är uppbyggd som en förvaltning som sedan är indelad i fyra olika sektorer med ansvar inom olika områden. För att kunna besvara frågeställningen kontaktades kommunens partier samt förvaltningens fyra sektorer. Detta för att få data från båda sidorna av framställandet och användningen av beslutsinformation.

3.2 Urval

För studien valdes Stenungsunds kommun som granskningsobjekt då studiens frågeställning ligger mot redovisningen och uppfattningen av beslutsunderlagen till det politiska beslutsfattandet. Ytterligare en anledning till att Stenungsunds kommun valdes som granskningsobjekt för studien är då en av oss hade kontakter inom kommunen, vilket underlättade möjligheten att få kontakt med både politiker och professionella. Vi tog kontakt med alla partier i kommunen samt kommunens olika sektorer inom förvaltningen. Detta då studiens syfte var att undersöka framställandet och uppfattning kring de beslutsunderlag som sedan kommer att används inom kommunen. Av samtliga kontaktade partier återficks inga svar från Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, därav är de inte delaktiga i studien. Till studien så intervjuades tolv personer från Stenungsunds kommun uppdelat på sju politiker, alla från olika partier, och fem professionella, från olika sektorer i kommunen, vilket blev våra empiriska objekt (Ahrne & Svensson, 2015).

Politiker	Intervjulängd
Politiker 1	Ca 47 Min
Politiker 2	Ca 44 Min
Politiker 3	Ca 44 Min
Politiker 4	Ca 53 Min
Politiker 5	Ca 45 Min
Politiker 6	Ca 44 Min
Politiker 7	Ca 39 Min

De partier som deltagit i studien är: Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet, Stenungsundspartiet, Socialdemokraterna.

Förvaltningsorganisationen inom Stenungsunds kommun är uppbyggd med en förvaltning som sedan är uppdelad inom fyra olika sektorer; Sektor Utbildning, Sektor Socialtjänst, Sektor Stödfunktioner och Sektor Samhällsbyggnad. Alla sektorer kontaktades för intervjuer men ingen intervju gick att genomföra med Sektor Samhällsbyggnad, därav är de inte del av studien.

Professionell	Arbetsområde inom kommunen	Intervjulängd
Professionell 1	Sektor Socialtjänst	CA 36 Min
Professionell 2	Sektor Socialtjänst	CA 28 Min
Professionell 3	Sektor Stödfunktioner	CA 43 Min
Professionell 4	Sektor Stödfunktioner	CA 26 Min
Professionell 5	Sektor Utbildning	CA 26 Min

Då underlagen som framställs är till för att användas inom den politiska beslutsprocessen så var politikerna samt de professionella inom förvaltningens sektorer båda av intresse. Att hitta respondenter från båda sidor av informationen gav oss möjligheten att hitta en röd tråd genom hela processen för underlagen. Syftet med urvalet var att det skulle ge ett bredare resultat för härledning genom hela organisationen och inte endast enskilda individer (Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2015).

3.2.1 Serviceskyldigheten

För att få kontakt med både politiker och professionella skickades ett mejl till deras privata jobb mejladresser med en förfrågan om deltagande till studien. Enligt 6 § förvaltningslagen (2017:900 §) så ska ärenden besvaras utan onödigt dröjsmål och hjälp ska ges med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Då kontakten endast avsåg en förfrågan om att delta i en intervju som kunde besvaras ja eller nej och så borde mejlet kunna besvaras utan onödigt dröjsmål. 31 mejl till olika professionella skickades ut och totalt mottogs elva återkopplingar från de professionella. Utav de elva som besvarade mejlet, mottogs

svaren inom ett dygn. För resterande 20 utskick mottog aldrig något svar, vilket ger en svarsprocent på cirka 35 procent, vilket kan ses som undermåligt i relation till frågeställningens art.

3.3 Intervjuer

Respondenterna intervjuades individuellt över Zoom eller Microsoft Teams beroende på vilken preferens respondenten hade. Intervjuerna delades in i två populationer; en med respondenter från de olika förvaltningssektorerna inom kommunen som aktivt arbetar med framställandet av beslutsunderlag, samt en med respondenter från politikersidan, vilka är mottagare och användare av beslutsunderlagen. Detta för att få ett perspektiv från båda sidor av kommunens informationshantering (Carlsson & Carlsson, 2020). Intervjuer ger en bra informationsgrund då intervjuobjekten ges möjlighet att diskutera sina uppfattningar, tankar och värderingar kring frågeställningen (Abrahamson Löfström, 2020).

Intervjuerna strukturerades på så sätt att de grundades i fasta frågor tillsammans med eventuella underfrågor och följdfrågor som varierade beroende på om respondenten var politiker eller professionell. Detta hjälpte intervjun att hållas riktad mot det relevanta ämnet utan att direkt styra respondenten, men samtidigt erbjöds en flexibilitet ifall intressanta ämnen diskuterades som inte innefattades av de fasta intervjufrågorna (Carlsson & Carlsson, 2020). Intervjufrågorna var direkt kopplade till den teoretiska grunden för studien, då frågorna var något justerade utifrån om respondenten var politiker eller professionell. Detta gav en bild av uppfattningen av redovisningen och relationen mellan politikerna och professionella, samt hur respondenterna såg på informationen ur ett demokratiskt perspektiv. Intervjufrågorna delades in i olika kategorier för att bjuda in respondenten att tänka över de olika aspekterna kring frågeställningen (Carlsson & Carlsson, 2020):

- Inledningsfrågor: Dessa frågor skapar en grund för intervjun då respondenten får berätta om sig själv och sitt arbete inom organisationen och ger en förståelse kring vilken infallsvinkel intervjun kommer att ha.
- Utforskande frågor: Dessa frågor ger respondenten möjlighet att beskriva mer om organisationen utifrån sitt eget perspektiv inom olika aspekter. De utforskande frågorna

skapar grunden för respondentens åsikter kring processen och uppfattningen kring underlagen. Respondenten får möjlighet att beskriva dessa aspekter både i en informativ kontext, men även med positiva och negativa åsikter.

- Fördjupande frågor: Dessa frågor går ner på djupet för problemområdet för att se på hur respondenten uppfattar det som diskuterats och hur detta kan påverka framtagandet och användandet av underlagen ur olika synvinklar.

Då intervjuerna är uppdelade i två olika grupper var det av yttersta vikt att intervjufrågorna hölls objektiva, för att resultatet av en grupp inte skulle bli vinklat på grund av frågornas struktur (Ahrne & Svensson, 2015).

3.4 Bearbetning av material

Intervjuerna spelades in i videoformat och transkriberades sedan för att kunna användas i ett analyserande syfte. Transkriberingen möjliggjorde en tydlig och enkel överblick av intervjuerna samt jämförande mellan intervjuerna då dokumentets sökfunktion tillåts att användas för att hitta matchande begrepp eller nyckelord i den insamlade data, både inom samma intervjugrupp, men också jämfört mellan intervjugrupperna. Detta öppnade upp för att identifiera likheter och skillnader i det som respondenterna sagt (Öberg, 2015).

3.5 Dataanalys

Materialet analyserades utifrån den litteratur och de artiklar som utgör studiens teoretiska grund för att sedan kopplas till de frågeställningar som studien syftar till att svara på. För att kunna hitta vilken roll redovisning spelar mellan politiker och professionella så utgick vi från de teoretiska begreppen visualisering, professionalismen och principal-agent relationen. I detta avseende har vi först kontrollerat vilka aktörer som är involverade i framställandet och användandet av redovisningsinformation som ett beslutsunderlag. I efterhand har vi fokuserat på att hitta vissa mönster i relationen mellan politiker och professionella. Vi presenterar våra analyser i empiriska delen enligt beskrivningar från 1) politikerna och 2) professionella och 3) relationen mellan dem. I analysen så jämfördes som tidigare nämnts respondenternas svar för att skapa en uppfattning om de två intervjugruppernas uppfattningar om processen,

beslutsunderlagen och användningen av dem. Dessa svar från respondenterna analyserades sedan mot de utvalda teorierna för att se huruvida studiens resultat överensstämmer eller skiljer sig från de valda teorierna inom området.

Genomförandet av analysen gjordes på organisatorisk nivå inom kommunen baserat på tidigare forskning om internkontroll inom offentliga verksamheter samt teoretiseringen kring studiens frågeställningar med grund i intervjuerna som gjorts med politiker och professionella. Både perspektiv från politiker och professionella kom att tas i beaktande i analysen, men också samhällsperspektivet kring data och hur detta påverkar samhället, kommunens verksamhet och den demokratiska aspekten.

3.6 Etiska överväganden

Inför varje intervju säkerställdes det med respondenten att hen fortfarande ville medverka i studien, vad materialet skulle användas till och att det skulle spelas in för att kunna transkriberas och analyseras under studiens gång. Uppsatsen är en offentlig handling och kommer därför att kunna läsas av de som kan påverka och bli påverkade av respondenterna.

Respondenterna anonymiserades då deras namn och andra personliga uppgifter inte tillförde något till studien. Även deras befattning inom organisationen förenklades och angavs endast som politiker eller professionell. Detta för att tydliggöra var i informationshanteringsprocessen personerna befinner sig samtidigt som de anonymiserades (Carlsson & Carlsson, 2020). Eventuella svar eller olämpliga kommentarer som inte ansågs vara relevanta för studiens slutliga resultat kom att strykas. Respondenterna gavs även möjligheten att ta del av intervjun och tillhörande transkribering för att korrigera vad som sagts. Metodvalet och planeringen kring studien gör att den inte behöver etikprövas (Vetenskapsrådet, 2017).

4. Empiri

I empirin kommer den data som insamlats från de genomförda intervjuerna att presenteras. Kapitlet är uppdelat i tre delar, med politikernas intervjuer som inledning följt av intervjuerna med professionella. Den avslutande delen sammanväver både politiker och professionellas intervjuer för att dra kopplingar mellan de olika diskussionerna som förts.

4.1 Politiker

Arbetet i politiken tar sig i form av officiella sammanträden som kommunstyrelsen, utskott och kommunfullmäktige, men även inofficiella sammanträden i form av möten inom de olika partigrupperna för att prata ihop sig i gruppen inför de officiella sammanträdena.

“Och utöver det kan det ju vara i partigruppen som jag tillhör, där har vi möten innan, förmöten innan kommunstyrelsen, förmöten innan fullmäktige och sedan i och med att vi är en koalition med fem andra partier så har vi förmöten innan fullmäktige och kommunstyrelsen. Och för att genomföra kommunstyrelsen och fullmäktige så är det två möten där vi har en koalition så ska vi ha ett snack i vårt eget gäng. Inför de här två mötena så har vi tre kvällsmöten för att enas om politiken och de frågor som kommer upp på dagordningen.”

Politiker 1

Politikernas arbete innefattas även av att gå igenom och läsa beslutsunderlagen, vilket anses vara mycket omfattande. Detta har i sin tur utgjort en del av behovet av dessa inofficiella sammanträden, då beslutsunderlaget politikerna får tillhanda är för omfattande för att varje politiker ska kunna sätta sig in i allt material. Därför delar de olika partierna upp arbetet av de olika ärendena inom partiet där vissa personer fördjupar sig i vissa ärenden, ofta efter individuellt intresse. De politiker som är företrädare i olika utskott och kommunstyrelsen eller fördjupar sig i ett ärende förväntas i viss mån föra informationen vidare inom partigrupperna för att förtydliga ärendet och visualisera det för mindre insatta personer. Detta blir naturligt då beredning främst läggs i utskotten och kommunstyrelsen, där presentationer och kontakter med professionella fås. Det här ges politikerna en djupare förståelse för ärendet, samt att sitta i ett

utskott gör att politikerna blir mer insatta i den typen av frågor. Detta underlättar visualiseringen av underlagen för dessa politiker.

“Det tycker jag är mycket viktigt, det vore tråkigt om politiken var en enmans grej där man tycker på egen hand. Vi har ju oerhört många ärenden så det är viktigt att man kan känna att även om man inte har diskuterat i detalj så kan man lita på mig och flera av våra företrädare att vi gör vårt bästa för att fatta rätt beslut.”

Politiker 2

En respondent problematiserar den tid en fritidspolitiker lägger på politiken och uppfattningen av underlagen ur ett demokratiskt perspektiv. Problematiseringen respondenten gör är att det finns en avsaknad av personer i åldrarna mellan 20 år och 40 år inom politiken. Resonemanget är att i detta stadiet i många liv görs det karriär eller familjer bildas. Enligt denna respondent går detta naturligt före det politiska engagemanget då mycket av arbetet en fritidspolitiker gör är obetalt och ersättningarna är inget som går att leva på. Respondenten beskriver en tendens att engagemanget i politiken först sker efter att individen gjort karriär eller bildat en familj och när barnen börjat bli vuxna för att då finns helt enkelt tiden. Detta medför en sämre demokratisk representation av befolkningen, då en rimlig möjlighet inte ges att delta i politiken för de som satsar på karriär, men främst för de som har en familj. En lösning som diskuteras är att höja ersättningarna så dessa personer har möjlighet att ta ledigt från sina arbeten för att engagera sig i politiken. Respondenten menar på att i dagsläget tappar politiken många duktiga personer på grund av detta.

“Politik kostar pengar.”

Politiker 4

Att beslutsunderlagen är omfattande finns det en konsensus om i samtliga intervjuer och att sätta sig in i allt och läsa allt är både tidskrävande och omfattande. Men synen på beslutsunderlagen varierar mellan respondenterna. Vissa respondenter uppdragar ett större problem med regelverket som helhet, där kommunen anses ha ett för omfattande regelverk att förhålla sig till, vilket i sin tur gör att beslutsunderlagen blir mycket omfattande och beslutenprocessen långsammare. En tänkt förklaring från en respondent är att regelverkens omfattning gör att det ofta skrivs mer än nödvändigt för att försäkra sig om att underlagen

förhåller sig till regelverken och minska risken att något missas. Detta skiljer sig från andra sfärer där en ambition är att skriva så kort och koncist som möjligt. Vissa respondenter diskuterade inte alls detta då det inte upplevs som ett problem. Men att informationen är för omfattande uppdagades av samtliga respondenter och det upplevs som svårt att helt sätta sig in i underlagen på grund av detta.

“Vi säger att vi behöver och vill ha den här informationen, samtidigt som det är för mycket att ta in. Att säga att jag inte får tillräckligt med information är fel, för det får jag. Men det är omöjligt som fritidspolitiker att sätta sig in i det.”

Politiker 3

Detta är en stor anledning till att arbetet i partigrupperna delas upp, då fritidspolitiker ofta delar upp arbetet efter intresse med sina partikamrater. Detta anses ge ett ökat behov av möten. Respondenterna reflekterar även om hur digitaliseringen har ökat beslutsunderlagens omfattning. Förklaringen till detta resoneras kunna vara att när pappersutskick gjordes via post fanns en form av fysiskgräns av hur mycket som kunde skickas med och därav blev materialet mer hanterbart. I och med digitaliseringen och att informationen publiceras online så finns möjligheten att publicera större volymer underlag till politikerna. Tidigare utredningar eller annan information bifogas enkelt i de digitala dokumenten. Situationen kan då ses på två olika sätt; mer information och möjlighet av att fördjupa sig ännu mer i ärenden som anses intressanta och viktiga. Men också mer omfattande underlag vilket inom vissa aspekter ses som negativt, då det blir svårare att avgränsa vad som är kärnfullt och viktigt att förstå i underlagen.

“Tidigare så fick vi underlagen skriftligt i brevlådan vilket innebär att det var lite bättre ordning på dokumenten, nu kan man mycket enklare föra in då det är digitaliserat. Det kan vara så att man kan skjuta på mer ärenden då det är så enkelt att lägga till i de digitala mapparna. Man känner inte tyngden på paketet om ni förstår vad jag menar. Tidigare fick man en jätte lunta hem som man skulle sätta sig och läsa där man kunde skriva och stryka över och nu är det mycket enklare att skjuta in mer underlag så det blir mycket mer information som kommer än vad det gjorde innan.”

Politiker 4

“Numera har vi elektronisk information vilket underlättar mycket då vi lätt kan ta del av underlagsrapporter då dessa skickas med. Så utöver själva tjänsteskrivelsen som sammanfattar och redogör för de viktiga underlagen och vad som finns i ärendet så har vi också bilagorna. Så jag tycker att på senare år har det blivit enklare att få möjlighet att se hela underlaget. Det innebär också att man har lite känsla för vad man behöver läsa mer i detalj och vad som man behöver se till att det finns med.”

Politiker 2

Den viktigaste aspekten som var återkommande i alla intervjuerna med politikerna är tydligheten. Om ett underlag inte är tydligt och förståeligt är uppfattningen att det inte kan vara ett bra underlag. Extra tyngd läggs på denna del av fritidspolitikerna som tidigare förklarat att de inte har möjligheten att fördjupa sig i alla ärenden och där tydliga, förståeliga och kärnfulla sammanfattningar av underlagen är väsentliga för deras arbete. Politikerna uppfattar att underlagens kvalitet kan variera och stundtals kan vara otydliga, icke kärnfulla och även innehålla faktafel. Detta i sin tur gör att politikerna behöver lägga mer tid på underlagen för att kunna uppmärksamma och påpeka eventuella brister.

“Jag var inne på det förut där jag vet att vissa handläggare gör ärenden som jag kollar extra på då jag vet att underlagen inte alltid är 100 procent.”

Politiker 5

“Det bästa hade varit att få mer bestämda dokument och att dokumenten är 100 procent faktagranskat och researchat och allt. Då kan man känna sig trygg i dokumentet och kanske istället sova en timme längre istället för att sitta och rodla i massa dokument.”

Politiker 1

En majoritet av politikerna beskriver att de fått en djupare förståelse och enklare visualisering av underlagen genom erfarenhet av arbete inom politiken. För att förstå vad som avses och varför det skrivs på ett visst sätt anses vara enklare när de varit med i politiken ett tag. En anledning till detta är då underlagen skrivs med en viss formalia, vilken går att lära sig inför framtida ärendens underlag. Ett tydligt samband med Kurunmäkis (2004) diskussioner om hybridorganisationer där de båda parterna behöver lära sig delar av professionsarbetet. I denna

studie blir politikerna principalen och behöver lära sig delar av professionen för att minska informationsasymmetrin mellan politiker och de professionella. Dock anser vissa av politikerna att de inte borde behöva lära sig eller bekanta sig med denna formalia för att kunna förstå underlagen. Uppfattningen är att underlagen ska vara så lättlästa och enkla att förstå att till exempel en gymnasieelev ska kunna läsa underlaget, förstå ärendet och kunna ta ställning till det. Uppfattningen är att underlagen har blivit bättre inom dessa aspekter på senare år men ytterligare utrymme för utveckling finns. Det beskrivs som en ständig process likt Miller och Powers (2013) menar med medlande del av redovisningen. Underlagen får också denna medlande effekt på politiker inom och utanför olika partigrupper.

“Det finns en viss diskurs som tjänstemännen använder sig av och som vi ibland ifrågasätter. Vår uppgift är att få ner det på en mer förståelig nivå medan tjänstemännen har en viss diskurs som de använder, som inte kanske är helt funktionell och adekvat för deras del heller. Man får skruva lite på det för att förtydliga det som mycket som det går. Sedan får man fråga om man inte riktigt förstår.”

Politiker 7

“Men jag tycker att detta är ett förhållandevis litet problem. Men de kortfattade beskrivningarna behöver ta dig hela vägen in i ärendet och varför det finns och ha ett språk så att alla kan ta det till sig. Man ska inte behöva ha suttit i kommunstyrelsen i 20 år för att förstå dem.”

Politiker 2

En av respondenterna diskuterade de utbildningar som politikerna inom kommunen får ta del av där de får information om hur förvaltningen fungerar och om arbetet inom en offentlig organisation. Respondenten menade på att detta är viktigt för att framför allt nya politiker ska förstå organisationens processer för att snabbare kunna ta del av och ta ställning inom ärenden. Något som respondenten även tog upp var hur en introduktionsvecka för alla nya politiker hade varit mycket givande för att lära ut hur olika typer av handlingar och information ska läsas, i både ekonomisk och icke-ekonomisk form.

“Vi får ofta lära oss hur det är att jobba i en offentlig organisation och vad tjänstemän är gällande frågan. Det blir mer i utskotten, men jag tror man bör

ha det tidigare i den politiska karriären så att man har samma grund. Då kan man som ny inte lika lätt bli bortkollrad från de äldre som kanske tycker att något inte är viktigt. Jag tror att man ska bygga upp alla politiker mer så det har ett bättre grundläge att jobba utifrån.”

Politiker 4

En annan anledning än vad som nämnts i tidigare citat till varför politikerna behöver möten med sina partikollegor och andra politiker de arbetar med, är att all information inte följer med hela vägen till kommunfullmäktige. Det beskrivs att ärenden kan få utförligare beskrivning i något av utskotten eller i kommunstyrelsen där förklaringen till varför ett ärende kommer till bordet, vem som initierat det, processen bakom, hur mycket tid som lagts och meningen med hur saker kan visualiseras genom presentationer eller frågor. Denna information och djupare förståelse går förlorad mellan de olika instanserna. Exempelvis beskrivs det att kommunstyrelsen kan få en föredragning, vilket ger en bättre visualisering av ärendet, något som inte följer med i den dokumentation som sedan redovisas inför kommunfullmäktige. Samma förhållande har beskrivits mellan utskotten och kommunstyrelsen, där information som presenteras i något av utskotten inte når kommunstyrelsen.

Detta informationsgap är något som också politikerna gärna sett i sammanfattningarna, vilket åter berör området tydlighet och förståelse. Detta kan ses som ett dilemma då de efterfrågar mer information i sammanfattningarna för att få en ökad förståelse kring ärendet, samtidigt som ett stort problem fritidspolitikerna möter är att tiden inte räcker till för att sätta sig in i all information. Skulle dessa delar tas med förväntas informationen bli, om inte tyngre, så iallafall längre. Sedan är det en fråga om ett dokument kan ersätta visualiseringen personer i till exempel kommunstyrelsen får genom en presentation. Någon politiker menar att eventuella presentationer kan skickas med i underlaget till kommunfullmäktige. En annan menar att det är en naturlig gång inom politiken att få hjälp att visualisera ärenden av partikollegor som har fått det presenterat för sig eller själv fördjupa sig i ärendet. En sista uppfattning kring informationsgapet från politikerna är dess ofrånkomlighet på grund av det politiska system vi har idag inom kommuner, med en övervägande majoritet fritidspolitiker som engagerar sig inom politiken av rent intresse. Systemet är uppbyggt med en bas av fritidspolitiker där informationen i underlagen blir för omfattande för att sätta sig in i allt och föredragningar av olika ärenden sker i olika forum. Detta förväntas sedan förmedlas vidare genom partierna själva

eller från individer som varit mer insatta, vilket gör de ofrånkomligt att ett informationsgap uppstår mellan de olika forumen och skillnader i möjligheten att visualisera dessa ärenden.

“Ja. Saknar man tilliten så är det ett problem att vi har ett system med fritidspolitiker, för om alla skulle kunna allt om alla ämnesområden då behöver vi bara ha professionella politiker. Nu har vi inte det systemet i Sverige.”

Politiker 6

“Nej, jag upplever att mycket av informationen som informeras på kommunstyrelsen inte når fullmäktige då den är muntlig, det finns ingen skriftlig information från kommunstyrelsens prövningar.”

Politiker 4

“De som är ledamöter i allmänna utskottet får dragningar av förvaltningen där och det är inte alltid när kommunstyrelsen samlas som den information som de har fått i allmänna utskottet når hela kommunstyrelsen. Så det finns ett informationstapp då man drar mötet muntligt utan att ta skriftlig dokumentation.”

Politiker 4

Politikerna visar på svårigheter med att visualisera redovisningen, då de får information i överflöd och det finns en informationsasymmetri då de ofta är fritidspolitiker som har andra arbeten och inte har de förkunskaper inom ämnena som professionen besitter. Arbetet med redovisningen blir ofta uppdelat, där olika politiker fördjupar sig i olika ärenden vilket sedan förmedlas vidare via möten. De politiker som sitter med i instanser där ärenden bereds beskrivs få en djupare förståelse för ärendet via presentationer och diskussioner med professionen som inte politiker utanför instansen får.

4.2 Professionen

Professionen består av professionella inom kommunens förvaltning som utgörs av personer med olika utbildningar och arbetsområden, då kommunen har många olika ansvarsområden och

tjänster de ska erbjuda sina invånare. Uppfattningen om vad ett bra beslutsunderlag behöver innefatta är; korrekt fakta, belysning från forskning och professionen, välgrundat och kärnfullt.

“Ett bra underlag för mig är ett välgrundat svar, ett välgrundat utredningsarbete. Vi kan belysa det både utifrån forskning och professionens kunskaper och erfarenheter och ren och hård fakta. Det kan vara ekonomiskfakta, vi vet till exempel vad en gårdsplats kostar. Så alla de bitarna, både när man kan måla in forskning och den beprövade evidensen helt enkelt och klara fakta, det skulle jag säga.”

Professionell 2

Som helhet uppfattar professionen att underlagen uppfyller dessa krav. De tycker de visualiserar den informationen som behövs för att politiken ska kunna fatta välgrundade beslut. Vissa av de ovan nämnda aspekterna beskrivs vara olika svåra att visualisera. Korrekt fakta, belysningar från forskning och professionen uppfattas enklare att visualisera. Även välgrundade beslutsunderlag uppfattas inte vara en svårighet att visualisera. En koppling finns då att om ett beslutsunderlag innefattar de tidigare aspekterna korrekt fakta, belysningar från forskning och profession så blir de välgrundade. Det som problematiseras är att skapa kärnfulla beslutsunderlag. Den kärnfulla aspekten faller inom ramen för sammanfattningarna då de förväntas beskriva det viktiga och kärnfulla i ett ärende. Detta blir en utmaning då de professionella besitter förkunskap genom sin profession och har i många fall erfarenhet av ärendet samt bakgrunden till ärendet, något som inte politikerna har. Professionen förväntar sig inte heller att politikerna ska sätta sig in i allt då det uppfattas som orealistiskt.

“Man ger en bakgrund till förslaget man har att lämna och förslaget till beslut. Också varför vi föreslår och vad vi gör i förvaltningen. Ibland kan man känna gud vad mycket bilagor det ligger med, men jag kan tycka att det är värdefullt för om det är någon politiker som är tveksam eller helt ny och det är så oerhört många frågor de ska sätta sig in i så då är det viktigt att få med så mycket som möjligt. Men i själva tjänsteskrivelsen är det viktigt att man är kärnfull, för det är orealistiskt att man ska kunna läsa in sig på precis allt i detalj. Så det tror jag är en utmaning för oss som tjänstepersoner att verkligen få till kärnan i vad det handlar om.”

Professionell 5

Professionen har standardiserat och kvalitetssäkrat sitt arbete med beslutsunderlagen i Stenungsunds kommun. Under intervjuerna förklarades det att kommunen har mallar att följa och förhålla sig till när professionen skapar beslutsunderlag till politiken. Utöver det genomgår ofta underlagen diverse kontroller innan de slutligen når politiken för att professionen ska försäkra sig att det som presenteras till politiken håller rätt kvalitet och formalia. Ett exempel på standard som professionen har att förhålla sig till i Stenungsunds kommun är att politikerna ska kunna ta ett beslut på tjänsteskrivelsen. Som nämnts ovan blir det viktigt att få till den kärnfulla aspekten av ärendet i sammanfattningarna och tjänsteskrivelsen, speciellt för denna studies fall då politikerna i Stenungsunds kommun förväntas kunna ta beslut på ett ärende genom dess tjänsteskrivelse.

“I Stenungsunds kommun har man ett perspektiv att man ska kunna genom tjänsteskrivelsen fatta beslut så att tjänsteskrivelsen kan hos oss vara ganska långa. Jag har jobbat i en annan kommun där de sa att tjänsteskrivelsen aldrig får vara mer än en A4-sida. Med sammanfattning och förslag till beslut, är det mer än en A4-sida så ska det till en bilaga, och då förväntas fritidspolitikerna att ta till sig den bilagan. Och det är svårt det där med vad som är bäst, det är ju olika tillvägagångssätt.”

Professionell 2

Att kommunen har standarder och processer för att försäkra kvaliteten på sitt arbete är signifikativt för en profession. I Stenungsunds kommuns fall beskrivs en process där beslutsunderlagen granskas i flera omgångar, inom olika områden. Ett område kan beskrivas som formalia, där en granskning görs som kontrollerar att rubriksättningen är lämplig. En annan är att sammanfattningen och beslutsunderlaget kan stå för sig självt, att underlaget är lättförståeligt och faktiskt svarar upp mot uppdraget, men även att professionen håller underlagsformalian på liknande sätt för att underlätta politikernas arbete. Sedan finns det granskningar som mer görs ur ett verksamhetsperspektiv, som hur beslutsunderlaget förhåller sig till verksamheten, hur ett beslut ska implementeras och fungera i verksamheten. Till skillnad från en typiskt karakteriserad profession som bestämmer standarder och mallar att förhålla sig till på eget bevåg, så behöver professionen i kommunen förhålla sig till de standarder politiken beslutar om. Detta då hela organisationen är politiskt styrd. Några exempel på sådana beslut är som nämnts tidigare att politikerna ska kunna ta beslut på tjänsteskrivelsen och vissa rubriker

som alltid skall finnas med i ett underlag, exempelvis bedömning utifrån Agenda 2030, barnkonsekvenser och ekonomiska bedömningar. Processerna och kontrollerna beskrivs också som ett stöd som även gör arbetet effektivt.

“Alltså i min roll när jag granskar är det viktigt att det är en bra läsförståelse. Det är ju egentligen handläggarna som skriver protokollet genom de delar av tjänsteskrivelserna som skickas vidare till protokollet, så för mig är det viktigt att se att de delarna som plockas över, rubriksättning, sammanfattning, beslutsunderlaget kan stå för sig självt, att det är lättförståeligt, att man svarar på frågeställningen. Så det blir ju min roll när jag granskar att man ska förstå som medborgare och som politiker, då jag ofta läser utan all förförståelse kring verksamheten. Sedan när cheferna granskar gör ju det lite mer utifrån verksamhetsperspektivet och hur det ska fungera i verksamheten när det väl implementeras, de ögonen har ju inte jag när jag läser det.”

Professionell 1

“Som i min roll är jag väldigt strategisk och har god koll och uppfattning. Sedan ska det också skrivas ner och formuleras ner så att en politiker förstår. Då är det värdefullt för mig att det finns planeringsledare och utvecklingsledare så jag bara kan tanka av mig till det om vad innehållet ska vara och att de kan skriva ner det. Hade man inte haft det stödet hade det varit en jätteutmaning. Vi blir effektiva där.”

Professionell 5

En problematik som uppdagats med processen kring beslutsunderlagen från ett par respondenter är att processen kring underlagen kan bli utmanande då en enskild person inte äger ärendet hela vägen och det finns andra som justerar dokumentet. Detta i sin tur kan leda till missförstånd, då justeringar kan göras utan vetskap från alla parter i ett ärende. Men som helhet är uppfattningen att detta inte är ett större problem då det uppdagades av två av de fem respondenter inom professionen och i intervjuerna där det uppdagades lades det inte stor tyngd på denna problematik.

“Så med jämna mellanrum så dyker det upp saker som inte ser ut som det ska så får man en känga tillbaka för det och att det inte ser ut som det ska och det är ditt ansvar och se till att det ser ut som det ska. Jag hade ingen aning om att det inte ser ut som det ska för att någon har varit inne och ändrat och det är ett återkommande bekymmer. Men vi har skulle jag tro hyfsat likartade rapportering från samtliga sektorer till politiken så att de ska kunna känna sig hemma i materialet de får.”

Professionell 3

“Det kan också vara en utmaning, känner jag personligen, att man inte äger frågan hela vägen då det finns andra som tar vi eller behöver justera eller ändra. Det finns liksom inte mitt dokument. Men det finns inget jag kan ändra på det, det är som det är och jag får förhålla mig till det.”

Professionell 5

Som tidigare nämnts upplevs det som en utmaning att skapa kärnfulla underlag till politiken. Detta grundar sig i den informationsasymmetrin som föreligger mellan politikerna och professionen, där professionen som tidigare nämnts besitter fördjupade kunskaper genom sin profession och erfarenheter av arbete i ärendet. Utmaningen för professionen blir hur detaljerade de ska vara för att skapa ett kärnfullt underlag.

“Utmaningen är alltid hur detaljerad man ska vara, sedan är framförallt utmaningen med hela organisationen att vi har alltid mycket förkunskap. Och det är inte alltid politiken har den förkunskapen, vilket kan göra det svårt. Och det kan vara svårt att beskriva en förkunskap inom ett område där man kanske sitter med sex till sju års förkunskaper.”

Professionell 2

När det gäller formalia av beslutsunderlaget gör en respondent en reflektion kring en viss problematik. Då målet är att underlaget ska vara lättförståeligt och tydligt, det vill säga att politikerna ska kunna förstå visualiseringen, så problematiserar respondenten att hen är färgad

av sitt yrke och profession och ofta görs kontrollerna till underlaget av personer inom professionen. Detta gör det svårt att vara säkra på att beslutsunderlaget är förstäligt för vanliga medborgare utanför professionen.

“Jag tycker vi har kommit ganska långt, sedan blir man ju lite kommunalnörd. Man vet ju inte hur en vanlig medborgare tycker, men vi försöker ju läsa ur det perspektivet. Men jag tycker att på de år jag har jobbat i Stenungssund har det blivit avsevärt mycket bättre och vi har en helt annan process för att säkra det underlag som vi tar fram.”

Professionell 1

Respondenten berättar vidare om hur tjänsteskrivelser tidigare kunnat komma upp till politiken utan att sektorcheferna kände till dem och beslutsunderlagen kunde vara lite otydliga och osammanhängande. Detta är ett område som förvaltningen har arbetat mycket med för att förbättra genom en stabilare granskningsprocess för att fånga upp allt innan det når politiken. Samma respondent reflekterar över att kommunen idag överöser sina politiker med dokumentation, vilket blivit ännu mer påtagligt i och med den digitala utvecklingen.

“Vi överöser ju våra politiker med papper. På något sätt har den digitala resan gjort, nu låter jag jättegammal, men förut när man stod och kopierade papper då var det mycket mycket mindre underlag, för nu tycker handläggarna att det är så lätt att slänga med en grej till och så får de läsa det om de vill, medan för politiken som inte har den kunskapen i ärendet kan det vara svårt att veta vad som är helt relevant och vad som är med lagt som man får läsa vad man vill.”

Professionell 1

Det görs även reflektioner från professionens sida om att det ligger ett stort ansvar på politikerna att föra vidare information och hjälpa till med visualiseringen till andra politiker som inte sitter i forum där ett ärende får den stora beredningen.

“Den stora beredningen sker ju i utskotten och sedan får de bearbeta den informationen de har fått i sina partigrupper i kommunstyrelsen. Och i kommunstyrelsen finns det ju tjänstemän med som svarar på frågor, men det görs ju inte lika gedigna dragningar så mycket läggs ju på politikerna att föra kunskapen vidare.”

Professionell 1

Sammanfattningsvis möter professionen svårigheter i skapandet av redovisning som ska visualiseras för politiken, då det är en utmaning att få till kärnfulla underlag av ärenden. Detta grundar sig i förkunskaperna professionen har inom ett ärende genom sitt dagliga arbete samt informationsasymmetrin som finns mellan parterna.

4.3 Relationen mellan politikerna och professionen

I teorin beskrivs ett förhållande mellan politiken och professionen där politiken skapar policys och beslutar vilken service som skall erbjudas medan professionens roll är att implementera policyn samt skapa och erbjuda servicen. Professionen förväntas agera professionellt, opartiskt och objektivt medan politiken inte förväntas gå över på professionens område utan hålla sig till sin bestämmande roll. I denna studie har detta förhållande styrkts. Förvisso beskrivs enskilda fall och individer som inte följer ramarna för sin roll, något som uppdragats från både politikerna och professionen, men som helhet förhåller sig relationen inom ramen för teorin. En återkommande avskiljning av de olika rollerna framkommer från båda sidor, där politikernas roll beskrivs om vad som ska göras och professionens roll på hur det skall göras.

“Jag tycker det är en ganska bra rågång mellan politiker och tjänstepersoner. De säger vad som ska göras och vi säger hur. Och där har jag andra erfarenheter där det inte varit lika bra så jag tycker det fungerar bra.”

Professionell 4

“Min uppfattning med politik kontra förvaltning så ska vi tala om vad som ska göras sedan ligger huret hos dem för de är proffs på det.”

Politiker 6

Professionen visar på en stor förståelse kring politikernas förutsättningar i sin roll som fritidspolitiker. Där både tidsperspektivet och förutsättningar för förståelse är grunden som engagemanget bygger på, något som är en förutsättning för den stöttande rollen professionen har gentemot politikerna. Som helhet upplever även politikerna detta.

“Detta är inte proffspolitiker vi pratar om, det är till större delen fritidspolitiker som har vanliga jobb och så vidare och så har de valt att engagera sig i politiken och samhället. Och det ska man ha en mycket stor respekt för, så man kan inte förvänta sig att de inte har uppfostrats till att bli politiska broilers, utan de är helt vanliga människor som är med och styr vårt samhälle. Sedan har de olika erfarenhet, bakgrund och varit med i politiken olika länge, så har du någon som varit med länge så är de skickliga och har mycket information, bakgrund och historik vilket gör deras jobb lättare.”

Professionell 3

“Jag tycker att de gör det väldigt bra. Jag tycker det är förvånansvärt hur de gör detta. Jag har varit med på den tiden då flera av de som var tjänstemän idag var tjänstemän när jag ingick i en majoritetsgrupp, nu stöttar de en annan gruppering. Jag förstår precis att de gör vad de kan för att stötta den styrande majoriteten, men det innebär inte att de har blivit svåra att ha att göra med för oss som var med då. Så jag tycker att det visar mycket på att de har förmågan att agera objektivt mot olika politiker och gör sitt jobb och stöttar politiken oavsett vem som styr, även om det inte är deras favoritparti. Det framgår inte vilka sympatier de har, vilket jag tycker är en stor styrka.”

Politiker 2

Underlagen får även en medlande roll mellan politikerna och professionen, där de två parterna är olika aktörer med samma mål, det vill säga skapa värde för Stenungsunds medborgare. Den medlande rollen blir mer tydlig då alla uppdrag och ärenden inte initieras från politiken utan en del ärenden initieras också av professionen.

“Många kommuner jobbar idag med hur man ska minska försörjningsstödet. Det kommer att bli en högre arbetslöshet, hur kan vi jobba förberedande så att så många som möjligt kommer i arbetet. Då är det inte helt ologiskt att vi får så att vi kan jobba med detta under 2021 så att vi har en plan klar till 2022. Så indirekt är det förvaltningens initiativ men det hänger ihop med att politiken ger oss det uppdraget”

Professionell 5

Detta citat belyser den medlande delen av underlagen, då det beskriver samspelet som bra mellan förvaltningen och politiken. Utöver den medlande delen av redovisningen så hittar vi två andra delar som Millers och Powers (2013) diskuterar; den territorialiserande delen och den bedömande delen. Den territorialiserande delen återfinns i underlagen genom den tydliga uppdelningen av organisationens i fyra huvudsektorer; Sektor Samhällsbyggnad, Sektor Utbildning, Sektor Socialtjänst och Sektor Stödfunktioner. Den bedömande delen tar sig form i att utifrån de policys och mål som satts kunna bedöma verksamheter och utkräva ansvar när de mål och standarder som beslutats inte följs. Till exempel verksamheter som inte håller budget och vem som ytterst är ansvarig för att de ska hålla budget.

Redovisningens medlande och territorialiserande roll hjälper organisationen skapa det forum som politikerna och professionella möts i och hur de båda parterna lever upp till sin roll inom politiken eller professionen.

5. Resultatdiskussion

I resultatdiskussionen kommer de teorier som tidigare presenterats i studiens teoridel att kopplas och tolkas mot det empiriska materialet. Kapitlet redogör för visualiseringsbehovet av redovisningsinformationen, informationsasymmetrin som föreligger mellan politiker och professionella samt redovisningens roll för beslutsunderlagen.

5.1 Ett behov av visualisering

Resultatet av studien är att behovet av visualisering är genomgående och är den länk som gör professionens underlag användbara för politikerna. Den omfattning och komplexitet som krävs för att underlagen ska kunna ses som fullständiga och heltäckande utefter ärendets art visar sig kunna vara för övermäktiga för att politikerna på ett rimligt sätt ska kunna ta del av den. Här var alla respondenter eniga om att en av de viktigaste aspekterna kring underlaget är dess sammanfattning som på ett kort och koncist, men också på ett förenklat sätt beskriver ärendets olika delar. Denna typ av visualisering är vad Latour (1986) beskriver som möjligheten att kunna ta del av och föra vidare informationen, samtidigt som tiden för att själv ta in informationen är begränsad och alltid ändrad på olika sätt beroende på aktörernas tolkningar. På ett likadant sätt visar empirin inte bara olika uppfattningar från politiker och professionella om informationen, utan också hur sådan information svänger mellan att vara specifikt kontextnära för att representera verksamheten och att vara tillräcklig generell för att fungera som ett underlag för att kunna fatta beslut i ett större sammanhang. I denna relation beskriver respondenterna vikten av ”rätt” information och att ha tillgång till ”rätt” information i många fall kan vara viktigare än att ha tillgång till ett överflöd av information. Dock så finns det även ett behov för den överflödiga informationen, då möjligheten till fördjupning behöver existera i de fall då det anses vara nödvändigt. Resultatet av studien visar även på detta, där både ett intresse och behov för mer information finns hos politikerna, då de vill kunna fördjupa sig och täcka upp för allt som kan tänkas beröra ärendet. Den individuella åsikten om vad i underlaget som väcker intresse att fördjupa sig varierar mellan politikerna, vilket gör att informationen som för någon ses som överflödigt intresserar en annan. Informationskravet för direkt fakta menar Latour (1986) att den behöver vara jämställd för båda sidor för att en diskussion på fakta

ska kunna föras. Saknas denna jämställdhet i tillgänglig information kan sidan med bristande information överge sin ståndpunkt.

5.2 Principal-agent relationen mellan politiker och professionella

Liksom ”rätt” information ställs objektivitet fram som ett annat tema i relationen mellan politiker och professionella. Giacomini, D et al. (2016) visade på att redovisningsinformationen används i större uträkning desto större de politiska konflikterna var. Informationen som användes i konflikterna behövde stötta politikens argumentationer och ståndpunkter, vilket krävde att underlaget innehöll fullständig och rättvisande information. Här är professionens objektivitet av stor betydelse för att informationen uppfyller dessa kriterier. Politikerna var överlag positiva till de professionella och deras objektivitet, men i olika hög utsträckning. Professionens objektivitet var även något som de professionella själva lade stor vikt vid då objektivitet är en viktig grund för deras arbete och förtroende hos politikerna. Relationen mellan politiker och professionen anses även det till större delen vara välfungerande, där båda parter till större delen håller sig inom sin verksamhets ramar. Svava (2006) tar upp hur relationen och respekten mellan politiker och professionen ibland kan vara påfrestande men att den tenderar till att utvecklas till något positivt då båda parterna behöver varandra för att uppnå sina mål. Något annat som kan vara påfrestande för relationen enligt Svava (2006) kan vara ifall politiken inte håller sig inom sina ramar och stiger över i professionens arbete. Studiens resultat visar på att så är inte fallet, utan politiken håller sig inom den tänkta gränsen, bortsett från sällsynta fall. Det har uppmärksammats från politikerna att det finns enskilda fall där professionella tagit med politiska synpunkter i de underlag som tagits fram. Dock så är detta sällan ett bekymmer då materialet passerar många granskningsinstanser inom förvaltningen innan det når politiken.

I intervjuerna med politikerna lades visst fokus på hur mycket tid de lade på sitt arbete som politiker, där majoriteten var fritidspolitiker med heltidstjänster inom andra yrkesområden som huvudsysselsättning. Även om den tid som lades på politik varierade mellan de olika individerna, så var konsensus att deras politiska uppdrag är mycket tidskrävande där mängden material som ska läsas, förstås och föras vidare tillsammans med tillhörande möten tar upp majoriteten av tiden. Ur ett demokratiskt perspektiv blir detta problematiskt då det resulterar i att det finns en avsaknad inom åldersspannet 20–40 år då tiden inte räcker till, utan det är först

senare i livet som möjligheten finns att ägna den behövda tiden åt politiken. Detta sammanfaller även med den professionsskillnad som uppmärksammades mellan politikerna och professionella, då politikernas profession faller inom andra områden som inte alltid korrelerar med det politiska arbetet. Även Latours (1986) visualiseringsproblem återkommer här, då mer information önskas, samtidigt som den ska sammanfattas och göras mer lättförstådd för att kontra tidsbristen och informationsasymmetrin. Som Freidson (1999) skriver kräver professionsarbetet en stor kunskap kring ämnet för att adaptivt kunna forma denna kunskap för att matcha uppgifternas olika behov. Denna kunskap besitter inte alla politiker då de kan vara specialiserade inom andra områden där annan sorts kunskap behövs. Detta kan även kopplas till Kurunmäkis (2004) diskussion kring hybridorganisationer där principalens utbildning behöver överlappa den grundläggande kunskapen hos agenten för att minska informationsasymmetrin (Jensen, Meckling & William 1976). De politiska respondenternas åsikter kring detta varierade, där vissa respondenter utbildning ges för att förstå den offentliga organisationen och verksamheten, men att denna utbildning kommer för sent. Detta gör att det tar tid innan nya politiker effektivt kan sätta sig in i olika ärenden. Andra politiska respondenter menar inte på att dessa utbildningar inte behövs, men att underlagen bör vara så pass lättlästa att även individer utan utbildning ska kunna ta ställning till informationen. Freidson (1999) tar upp professionens makt som kan influera politiken med sitt intellekt, där möjligheten finns för att stötta de positioner som passar dem samtidigt som det får en professionell legitimitet. Här återkommer åsikterna om professionens objektivitet i sitt arbete, där politikerna anser att de professionella trots sin profession genomför sitt arbete på ett objektivt sätt.

Både politikerna och professionella anser att relationen sinsemellan är positiv för organisationen och målen arbetas mot tillsammans. Underlagets gång inom organisationen beskrivs tidigare ha varit mindre organiserad med en större risk för att fel eller brister i underlagen nått politiken. Detta är något som anses ha förbättrats betydligt under de senaste åren, något som kan kopplas till Svaras (2006) tidigare resonemang om hur den påfrestande relationen i slutändan kan leda till något positivt. Även relationen mellan olika individer inom samma grupp diskuterades hos respondenterna, där framför allt politikerna behöver få information från andra partimedlemmar. Detta för att både kunna ta del av information som bereds i instanser politikerna inte tillhör, men också då politikerna inte har möjlighet att ensam driva politiken och dess frågor. Även här kan kopplingar till Latours (1986) visualiseringsteori

göras. Möjligheten att ta in och förmedla information så att den kan användas till sitt syfte får en mycket viktig roll i samarbetet inom gruppen för att tillsammans kunna fatta de beslut som behöver tas.

5.3 Den medlande redovisningen

Genom underlagen skapas även ett forum där de olika aktörerna samspelar för att uppnå de gemensamma målen. Det är inte ovanligt att tjänstepersonerna initierar ärenden, så relationen är inte enbart att de arbetar på uppdrag som kommer från politiken. Dock behövs ett politiskt beslut på någon nivå. Detta beskriver Miller och Power (2013) som den medlande delen av redovisningen där olika aktörer med gemensamma mål inom en kontext bygger nätverk och relationer. Den medlande delen är en kontinuerlig process som kan ha varierande mål. Målen är inte begränsade till ekonomiska perspektiv utan kan vara hållbarhetsrelaterande eller sociala mål (Miller & Power, 2013). Där det ständiga arbetet med att skapa kärnfulla underlag till politiken är ett sådant, en process som är kontinuerlig. Likt målet att upprätthålla en god relation mellan parterna och objektivt arbete. Underlagen har en viss aspekt av Miller och Power (2013) territorialiserande del då organisationen delas upp i professionens del och politikernas del, men även professionen delas in i olika verksamheter som exempel Stenungsunds kommuns fyra sektorer. En sista del av Miller och Powers (2013) fyra delar kan kopplas till studien, vilket är den bedömande delen och gör organisationen jämförbar med andra organisationer med möjlighet att utkräva ansvar. Underlagen används vid jämförelser med andra kommuner och dokumentering av ansvarsområden och vilka partier och personer som tagit besluten (Miller & Power, 2013; Power 2015).

5.4 Redovisning, visualisering och professionalism

Latour (1986) beskriver det flöde ett material får när det först framställs eller upptäcks, för att sedan med hjälp av andra medium görs förståeligt ur ett större perspektiv. Denna visualisering av redovisningen kan liknas vid de roller Miller och Power (2013) delar upp redovisningen i. Den redovisning som utgör grunddata som professionen har kunskap kring berör endast ett litet perspektiv som sedan behöver kommuniceras vidare till politikerna. Redovisningen behöver då gå igenom den väg som Latour (1986) syftar till, där tydlighet, tid och språkskillnaden banar

vägen för att grundinformationen i slutändan ska kunna bli ett beslutsunderlag. Längs denna väg återfinns både redovisning, professionen och demokratin som olika avgörande aspekter vilka tar informationen från det lilla till det stora perspektivet. Hur dessa olika aspekter påverkar informationen genom att höja den eller minska den beror enligt Latour (1986) på sammanhanget av aspekterna och var på vägen dessa stöts på.

Som studiens empiri visat på, och som tidigare diskuterats, så finns det ett behov av att underlagen är tydliga och kärnfulla för att kunna användas i det större perspektivet, för kommuninvånarnas bästa. Underlagen behöver dock fortfarande vara relaterade till den redovisning som de från början kommit ifrån för att i slutet kunna vara användbara som ett beslutsunderlag. Ifall informationen hanteras på fel sätt i visualiseringsprocessen så finns risken att underlagen förlorar sin kontext mot redovisningen som professionen framställt i ärendet början. Samtidigt menar (Latour, 1986) på att det är omöjligt att hantera information på ett ”rätt” sätt då alla aktörer har olika uppfattningar, olika intressen och kan befinna sig i olika nätverk. Informationen kommer därför alltid ändras och manipuleras utefter aktörernas synvinkel. Denna problematik kring informationen i underlagen diskuterar både politikerna och de professionella om, där sammanfattningarnas innehåll är av stor vikt för ett bra underlag. Samtidigt som sammanfattningarna behöver vara kärnfulla och tydliga så får de inte vara för omfattande. Rollen för redovisningen blir här inte endast att framställa informationen, utan även den utveckling som informationen får för att göra den användbar. Redovisningen blir då den faktor som visualiserar informationen från det lilla perspektivet till det stora utan att förvränga den data det lilla perspektivet bygger på. Redovisningen får då den medlande och territorialiserande roll som Miller och Power (2013) visar på. Svaras (2006) beskrivning av professionens normer som rättvis, opartisk och objektiv i sitt arbete får även stor vikt i detta sammanhang, då de normer professionen innefattar behövs för att informationen inte ska förvrängas i visualiseringsprocessen.

6. Slutsatser

I studiens avslutande kapitel kommer teman som identifierats i empirin och uppdragets i resultatdiskussionen för att besvara studiens syfte och forskningsfrågor. Även studiens bidrag kommer att diskuteras samt vad som påverkat studiens arbete och dess utformning. Kapitlet avslutas med praktiska implikationer, förslag till vidare forskning och lästips.

6.1 Redovisningens roll och hur den uppfattas

Redovisningen har mer än en roll mellan politiker och professionen, där en av dem är den medlande rollen. Den medlande rollen beskrivs som olika aktörer med gemensamma mål som inom en kontext bygger nätverk och relationer (Latour, 1986; Miller och Power, 2013). I studiens fall blir kontexten Stenungsunds kommun och de gemensamma målen att skapa mer värde för Stenungsunds kommuninvånare. Genom redovisningen skapas ett forum som denna roll verkar i, presentationer och föredragningar inom olika utskott eller tjänsteskrivelser med professionens förslag till beslut. Det är inte ovanligt att professionen initierar ärenden, vilket belyser denna medlande roll mellan de olika aktörerna. Ärenden som initieras av professionen måste liksom alla andra ärenden beslutas i någon politisk instans. Redovisningen har även en territorialiserande och bedömande del i sin roll mellan politiker och professionen, där den territorialiserande delen blir de indelningar i olika sektorer och avdelningar som förvaltningen är uppdelad i, samt en indelning av vad som är professionens roll respektive politikernas roll. Den bedömande delen tar sig form genom att redovisningen fungerar som stöd för hur olika avdelningar följer beslut som exempelvis budget. Redovisningen får en tydlig roll mellan professionen och politiken då den syftar till att minska den informationsasymmetrin som finns mellan aktörerna. I denna roll får redovisningen ett utbildande syfte för politikerna från professionen.

Uppfattningen av redovisningen blir i viss mening motsägande, då den sammanlagda informationen som presenteras ses som nödvändig då möjlighet till fördjupning behöver finnas. Samtidigt uppfattas redovisningen bakom underlagen som alldeles för omfattande. Redovisningen ses som omfattande från båda sidor men speciellt från politikerna, mycket då deras engagemang är på fritidsbasis, vilket gör att en tidsbrist och informationsasymmetri

existerar då de som fritidspolitiker har andra heltidssysselsättningar tillsammans med det politiska uppdraget. Tidsbristen gör att politikerna ser det som en omöjlighet att sätta sig in i all information, medan informationsasymmetrin, diskursen och formalia på internredovisningen skapar problem och svårigheter att visualisera redovisningen. Därav är tydliga sammanfattningar som är lättförståeliga den viktigaste aspekten för bra redovisning som lyfts fram från politikernas sida. Professionen uppfattar redovisningen som helhet tydlig och korrekt men beskriver att den stora utmaningen är att skapa en kärnfull redovisning för politikerna. Då professionen besitter förkunskaper på grund av sin profession, vilket återigen beskriver informationsasymmetrin mellan parterna. Även professionen belyser hur den omfattande information som en politiker behöver gå igenom på sin fritid blir ett problem. Därav blir kärnfulla, korrekta och lättlästa sammanfattningar av ett ärende viktigt för visualiseringen.

6.2 Studiens bidrag

Studiens främsta bidrag till forskningen är att belysa hur redovisningen uppfattas av politikerna och professionen och vilken roll den spelar mellan parterna på en kommunal nivå med mer tyngd från politikerna. Studien belyser de viktigaste aspekterna för behovet av redovisningens visualisering från politikerna sida samt de utmaningar professionen har i visualiserandet av redovisningen. Från professionens synvinkel belyses de viktigaste aspekterna på bra redovisning och vilka utmaningar professionen står inför för att skapa och visualisera redovisningen för politikerna. Studien diskuterar även de olika rollerna redovisningen tar i relationen mellan politikerna och professionen.

6.3 Praktiska implikationer

Något som inte är direkt relaterat till just denna studies frågeställning och resultat, men som ändå uppmärksammas under studiens gång samt diskuteras i metodologin, är svårigheten att få kontakt och svar från de professionella inom kommunen. Enligt 6 § förvaltningslagen (2017:900 §) så ska kontakten för en enskild med en myndighet vara smidig, enkel samt utan onödigt dröjsmål. Detta anser vi inte helt har efterlevts i våra försök till kontakt med de olika delarna av förvaltningen och dess professionella. Att undersöka denna problematik hade troligtvis också varit av intresse.

6.4 Vidare forskning

Förslag till vidare forskning hade varit att genomföra studien i andra kommuner för att få ett bredare underlag att arbeta med samt för att se både likheter och skillnader mellan olika kommuner. Organisationens uppbyggnad är något som kan skilja sig väsentligt mellan olika kommuner, vilket är en annan aspekt som skulle kunna belysas genom att undersöka flera kommuner. Möjligheten att se ifall det finns organisationstyper som lämpar sig mer eller mindre bra hade då kunnat belysas. Vad som också hade varit intressant med ett bredare underlag från flera kommuner hade varit att se huruvida uppfattningen kring beslutsunderlag skiljer sig mellan de olika kommunerna och om det finns en tendens åt hur underlagen oftast uppfattas och vad som kan tänkas vara bakomliggande för detta.

6.5 Lästips

För vidare läsning rekommenderas *“Internkontroll: för förtroende, trygghet och utveckling”* som är en skrift som SKR har tagit fram för vägledning av den interna kontrollen i de offentliga verksamheterna och de byggstenar som är väsentliga för att denna kontroll ska kunna byggas upp och efterlevas. Även skriften *“På den säkra sidan: om intern kontroll för förtroendevalda i kommun och landsting”*, också denna från SKR, rekommenderas för en fördjupning i internkontrollen och hur de förtroendevalda ska arbeta och utveckla internkontrollen.

8. Litteraturförteckning

8.1 Böcker och artiklar

Abrahamson Löfström, C. (2020), "Kunskapssyn", i *Abrahamson Löfström, C. & Rombach, B. (red.), Andra hjälpen. Allt du behöver veta för att skriva en uppsats*. Lund: Studentlitteratur, sid. 43–54.

Ahrne, G. & Svensson, P. (2015), "Att designa ett kvalitativt forskningsobjekt", i *Ahrne, G. & Svensson, P. (red.), Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB, sid. 17–31.

Ahrne, G. & Svensson, P. (2015), "Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen", i *Ahrne, G. & Svensson, P. (red.), Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB, sid. 8–16.

Berlin, J. & Kastberg, G. (2011). *Styrning av hälso- och sjukvård*. (Upplaga 1:3) Stockholm: Liber AB

Callon, M. (1998). An essay on framing and overflowing: economic externalities revisited by sociology. In Callon, M. (Ed.), *The Laws of the Markets*. Oxford: Blackwell Publishers/The Sociological Review.

Carlsson, J. & Carlsson, V. (2020), "Intervjuer", i *Abrahamson Löfström, C. & Rombach, B. (red.), Andra hjälpen. Allt du behöver veta för att skriva en uppsats*. Lund: Studentlitteratur, sid. 93–105.

Cooper, D. J., Hayes, D., & Wolf, F. (1981). Accounting in organized anarchies: understanding and designing accounting systems in ambiguous situations. *Accounting, Organizations and Society*, 6(3), 175–191.

Eisenhardt, K.M. (1989), "Agency Theory: An Assessment and Review", *The Academy of Management Review*, 14 (1): 57–74.

Eriksson-Zetterquist, U. & Ahrne, G. (2015), "Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen", i *Ahrne, G. & Svensson, P. (red.), Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB, sid. 34–54.

Evetts, J. (2014). The concept of professionalism: Professional work, professional practice and learning. In *International handbook of research in professional and practice-based learning*, 29–56. Springer Netherlands.

Firtin, C. E., & Kastberg, G. (2020). Calculating pay in Swedish schools: accounting, performativity, and misfires. *Financial Accountability & Management*, 36(4), 420–438.

Flyvbjerg, B. (2006). Five misunderstandings about case-study research. *Qualitative inquiry*, 12(2), 219–245.

Freidson, E. (1999). Theory of professionalism: Method and substance. *International review of sociology*, 9(1), 117–129.

Funk, E. & Jönsson, M. (2016). *Internredovisning. Grunder och tillämpningar*. Lund: Studentlitteratur AB

Garrone, P.; Grilli, L.; Rousseau, X. (2013). "Management discretion and political interference in municipal enterprises: Evidence from Italian utilities". *Local Government Studies*. 39 (4): 514–540.

Giacomini, D., Sicilia, M., & Steccolini, I. (2016). Contextualizing politicians' uses of accounting information: reassurance and ammunition. *Public Money & Management*, 36(7), 483–490.

Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of financial economics*, 3(4), 305–360.

Johansson, J. (2020), "Teorier för kvalitativa studier", i *Abrahamson Löfström, C. & Rombach, B. (red.), Andra hjälpen. Allt du behöver veta för att skriva en uppsats*. Lund: Studentlitteratur, sid. 79–92.

Kastberg, G., & Siverbo, S. (2016). The role of management accounting and control in making professional organizations horizontal. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*.

Kurunmäki, L. (2004). A hybrid profession—the acquisition of management accounting expertise by medical professionals. *Accounting, organizations and society*, 29(3–4), 327–347.

Latour, B. (1986). Visualization and cognition. *Knowledge and society*, 6(6), 1–40.

Miller, P., & Power, M. (2013). Accounting, organizing, and economizing: Connecting accounting research and organization theory. *Academy of Management Annals*, 7(1), 557–605.

Power, M. (2015). How accounting begins: Object formation and the accretion of infrastructure. *Accounting, Organizations and Society*, 47, 43–55.

Svara, J. H. (2006). Introduction: Politicians and administrators in the political process—A review of themes and issues in the literature. *Intl Journal of Public Administration*, 29(12), 953–976.

Tengdelius, K. (2018). Intern kontroll: För förtroende, trygghet och utveckling. Sveriges Kommuner och Landsting. (Dubbelkolla så att denna källa är rätt skriven)

Öberg, P. (2015), "Livshistorieintervjuer", i Ahrne, G. & Svensson, P. (red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB, sid. 8–16.

8.2 Lagar och författningar

SFS 2017:900. Förvaltningslag. Stockholm: Justitiedepartementet L6.

8.3 Internetkällor

Motion 1993/94:K502. *Politikernas beslutsunderlag*. Hämtad från:

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/motion/politikernas-beslutsunderlag_GH02K502

SKR. (2021a). *Förtroendevalda i kommuner och regioner*. Hämtad 2021-11-16 från:

<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/politiskstyrningfortroendevalda/fortroendevaldaikommunerochregioner.46530.html>

SKR. (2021b). *Intern kontroll*. Hämtad 2021-11-16 från:

<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/stodforattstyraochleda/planerafoljauppochatgarda/foljauppochanalysera.24379.html>

SKR. (2021c). *Så styrs kommunen*. Hämtad 2021-11-16 från:

<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/politiskstyrningfortroendevalda/kommunaltsjalvstyresastyrskommunenochregionen/sastyrskommunen.735.html>

9. Bilagor

9.1 Informationsbrev politiker

Förfrågan om att delta i en studie gällande hur internredovisningen används i det politiskabeslutsfattandet.

Hej!

Vi är två studenter vid Göteborgs universitet som skriver vår kandidatuppsats i Offentlig Förvaltning. Kandidatuppsatsen är tänkt att studera hur internredovisningsinformationen kommer till användning inom det politiska beslutsfattandet och hur denna information framställs.

Vi skulle önska att intervjua dig angående dina åsikter kring det internredovisningsmaterial/underlag som du får tillgång till vid fattandet av politiska beslut.

Informationen vi får av dig kommer att behandlas konfidentiellt och dina svar kommer att anonymiseras. Intervjun som görs kommer endast att användas inom den aktuella studien. Vi önskar att få spela in intervjun för att i efterhand kunna bearbeta materialet. Materialet kommer inte att sparas efter att studien är färdigställd. Du har självklart rätten att när som helst välja att inte längre delta i studien.

Vi hade verkligen uppskattat om du ville delta i vår studie för att kunna bidra med internredovisningens roll och användning för det politiska beslutsfattandet ur ett praktiskt perspektiv. Intervjun kommer att ske genom Zoom, Microsoft Teams eller på plats utefter vad som passar dig bäst och beräknas ta ca 30 minuter. Vi återkommer till dig för att boka in en tid. Om du redan nu vet om du vill delta i studien eller ej får du gärna meddela detta redan nu.

Med vänliga hälsningar,

Student

Axel Pettersson

Tel: 072-978 27 83

Mail: guspetaxb@student.gu.se

Student

Johannes Claesson

Tel: 073-955 73 93

Mail: gusclajoj@student.gu.se

Handledare

Cemil Eren Firtin

Doktorand, Göteborgs Universitet

Mail: eren.firtin@spa.gu.se

9.2 Informationsbrev tjänstemän

Förfrågan om att delta i en studie gällande hur internredovisningen används i det politiskabeslutsfattandet.

Hej!

Vi är två studenter vid Göteborgs universitet som skriver vår kandidatuppsats i Offentlig Förvaltning. Kandidatuppsatsen är tänkt att studera hur internredovisningen används inom det politiska beslutsfattandet och hur denna information framställs.

Vi skulle önska att intervjua dig angående framställandet av kommunens internredovisning/politiska beslutsunderlag och hur behandlingen av dessa används inom det politiska beslutsfattandet.

Informationen vi får av dig kommer att behandlas konfidentiellt och dina svar kommer att anonymiseras. Intervjun som görs kommer endast att användas inom den aktuella studien. Vi önskar att få spela in intervjun för att i efterhand kunna bearbeta materialet. Materialet

kommer inte att sparas efter att studien är färdigställd. Du har självklart rätten att när som helst välja att inte längre delta i studien.

Vi hade verkligen uppskattat om du ville delta i vår studie för att kunna bidra med internredovisningens roll och användning för det politiska beslutsfattandet ur ett praktiskt perspektiv. Intervjun kommer att ske genom Zoom, Microsoft Teams eller på plats utefter vad som passar dig bäst och beräknas ta ca 30 minuter. Vi återkommer till dig för att boka in en tid. Om du redan nu vet om du vill delta i studien eller ej får du gärna meddela detta redan nu.

Om du inte har möjlighet att delta eller anser att det finns någon annan inom er sektor som skulle kunna delta i studien så är vi mycket tacksamma för deras kontaktuppgifter.

Med vänliga hälsningar,

Student

Axel Pettersson

Tel: 072-978 27 83

Mail: guspetaxb@student.gu.se

Student

Johannes Claesson

Tel: 073-955 73 93

Mail: gusclajoj@student.gu.se

Handledare

Cemil Eren Firtin

Doktorand, Göteborgs Universitet

Mail: eren.firtin@spa.gu.se

9.3 Intervjuformulär Politiker

1. Hur ser din bakgrund ut och vem är du som person?

2. Vilka politiska uppdrag har du idag?

- Hur ser ditt politiska arbete ut vanligtvis?

3. Hur ser du på det underlag du får ta del av gällande beslut?

- Vad är bra/dåligt med informationen du får för att kunna ta ett beslut?
- Känner du att informationen är fullständig och anpassad för besluten?
- Vad vet du om processen kring framtagningen av information/underlag?
- Hur ställer sig den ekonomiska informationen mot eventuella andra informationstyper?
- Hur tror du tjänstemännen / de som tar fram underlagen upplever situationen?

4. Vad är ett bra/dåligt underlag för dig?

- Finns det något som hindrar dig från ta ett bra beslut?
- Vad krävs för att ett underlag ska vara bra?
- Tycker du tjänstemännen efterlever sin roll som objektiva och sakkunniga?

5. För vem kan detta egentligen vara ett problem?

- Om du vaknade imorgon och problemet var löst, hur skulle du märka det?

9.4 Intervjuformulär Tjänstemän

1. Hur ser din bakgrund ut och vem är du som person?

2. Vilken roll och uppdrag har du idag?

- Hur ser en vanlig dag på jobbet ut?

3. Hur ser du på de underlag som du arbetar med som sedan presenteras till politiken?

- Vad är bra respektive mindre bra med underlagen?
- Vilka är de viktigaste punkterna ni tar fram och finns det risk att saker faller mellan stolarna?
- Hur tror du att politiken uppfattar underlagen?
- Hur upplever du politiken i sin roll, håller den sig inom den tänka ramen?

4. Vad är ett bra underlag för dig?

- Vad krävs för att kunna ta fram ett bra underlag?
- Finns det något som hindrar dig från att ta fram ett bra underlag?

5. Ser du att det finns något problem med underlagen ni tar fram idag?

- Vad tror du är den bästa lösningen för att åtgärda detta?